Přehled dávek a služeb pro rodiny dětí se zdravotním postižením

Brožura shrnuje hlavní dávky, průkazy, služby a úlevy, na které mohou mít nárok rodiny dětí se zdravotním postižením. Částky a podmínky se mění, proto brožura částky neuvádí. Aktuální údaje ověřte na webu Úřadu práce ČR nebo Ministerstva práce a sociálních věcí.

Dávky vyplácené Úřadem práce ČR

Příspěvek na péči upravuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Náleží osobě starší jednoho roku, která kvůli dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu potřebuje pomoc jiné osoby. Výše příspěvku závisí na stupni závislosti. Stupeň určí Úřad práce ČR podle posudku okresní správy sociálního zabezpečení, který vychází z lékařských zpráv a ze sociálního šetření v domácnosti. Za dítě žádá zákonný zástupce.

Příspěvek na mobilitu upravuje zákon č. 329/2011 Sb. Je to měsíční dávka pro osobu starší jednoho roku, která má nárok na průkaz ZTP nebo ZTP/P a opakovaně se dopravuje nebo je dopravována.

Příspěvek na zvláštní pomůcku upravuje stejný zákon. Je určen lidem s těžkým tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením na pomůcky, které nehradí zdravotní pojišťovna, například na úpravu bytu nebo schodišťovou plošinu. Žadatel se na ceně pomůcky podílí spoluúčastí.

Další dávky, například přídavek na dítě nebo dávky pomoci v hmotné nouzi, závisí na příjmech rodiny. Nárok posoudí Úřad práce ČR.

Průkaz osoby se zdravotním postižením

Průkaz vydává Úřad práce ČR po posouzení zdravotního stavu. Existují tři druhy: TP, ZTP a ZTP/P. Držitelé průkazu mají podle jeho druhu nárok na výhody, například v hromadné dopravě, při vyhrazeném parkování nebo při osvobození od dálničního poplatku.

Držitel průkazu ZTP nebo ZTP/P může požádat také o **parkovací průkaz**. Vydává ho obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Pojištění a úlevy pro pečující

- Péče o osobu závislou ve stupni II až IV, a za podmínek zákona i v dalších případech, se započítává jako náhradní doba důchodového pojištění.

- Za pečující osobu ve stejných případech platí zdravotní pojištění stát.
- Pokud je dítě držitelem průkazu ZTP/P, uplatníte vyšší daňové zvýhodnění na dítě.
- Po hospitalizaci dítěte může pečující za podmínek zákona čerpat dlouhodobé ošetřovné z nemocenského pojištění.

Sociální služby

Sociální služby poskytují neziskové organizace, obce a kraje. Seznam registrovaných poskytovatelů vede Ministerstvo práce a sociálních věcí v Registru poskytovatelů sociálních služeb.

- **Raná péče** je terénní služba pro rodiny dětí do sedmi let. Poskytuje se bez úhrady.
- **Odborné sociální poradenství** pomáhá s dávkami, právy a jednáním s úřady. Poskytuje se bez úhrady.
- **Osobní asistence** zajišťuje pomoc dítěti doma, ve škole nebo při volném čase.
- **Odlehčovací služby** převezmou péči o dítě na určitou dobu, aby si pečující mohl odpočinout.
- **Denní a týdenní stacionáře** poskytují péči a aktivity během dne nebo v týdnu.
- **Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi** pomáhají rodině zvládat náročnou situaci.

Za osobní asistenci, odlehčovací služby a stacionáře se platí úhrada podle zákona. Na tuto úhradu lze použít příspěvek na péči.

Zdravotní péče a pomůcky

- Zdravotnické prostředky, například vozík nebo polohovací pomůcky, předepisuje lékař na poukaz. Zdravotní pojišťovna je hradí zcela nebo zčásti. Některé prostředky musí schválit revizní lékař.
- Fyzioterapie, ergoterapie a klinická logopedie se hradí z veřejného zdravotního pojištění na základě poukazu nebo doporučení lékaře.
- Některé zdravotní pojišťovny přispívají na pomůcky a terapie ze svých preventivních programů. Podmínky zjistíte u své pojišťovny.

Podpora ve vzdělávání

- Pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra vyšetřují děti a doporučují podpůrná opatření.
- Podpůrná opatření mají pět stupňů. Patří k nim například asistent pedagoga, individuální vzdělávací plán, úprava podmínek vzdělávání nebo speciální učebnice a pomůcky.
- Odklad povinné školní docházky vyžaduje doporučující posouzení školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa.

Kam se obrátit

- Úřad práce ČR, kontaktní pracoviště podle trvalého pobytu: dávky a průkaz osoby se zdravotním postižením.
- Obecní úřad obce s rozšířenou působností: parkovací průkaz a sociální pracovník obce.
- Služba rané péče v kraji: podpora rodin dětí do sedmi let.
- Poradny pro lidi se zdravotním postižením: pomoc se žádostmi a odvoláním.
- Spolky rodičů: kontakt s dalšími rodinami a sdílení zkušeností.

Kontakty na organizace najdete na portálu Cesta Podpory v sekci Mapa pomoci. Vzory dokumentů a checklisty jsou v sekci Ke stažení.